

MESINIK

MESINDUSE INFOLEHT nr. 3 (41) juuni 2007

Esimehe veerg

Käes on valgete ööde aeg, kus pimedusel suurt sõnaõigust ei ole. Jaanitulede aeg on seljataha jäänud ja küps suvi päralt jõudnud. Optimist kiidab saabunud suvemõnuseid ja kuivava heina lõhna ning rõõmustab raske nektarikoormaga taru poole lendavate mesilaste hoogsa töö üle. Pessimist tunneb tuskat, et päevade peatse lühenemise taga on juba jõulud paistmas, ja muretseb, kuhu ja kellele see mesilaste poolt tarusse taritud mesi küll soodsalt maha müüa.

Mesilastele on käesolev aasta seni küll üsna meele järgi olnud. Kas ka kõigile mesinikele, seda ei julge küll kinnitada. Mesilaste kevadine areng oli kiire ja pered said varakult tugevaks. Mõnevõrra mett koguti pajudelt, veidi ka vahtralt, võililleaeg oli üsnagi soodne...

Mõnelgi mesinikul oli tänava üsna suur sülemisaak, nii et neid jätkus lendama nii maal kui linnas. Esimestest sülemitest teatati juba maikuu algupoolel. Maikuu lõpp ja juuni esimene dekaad löid mõneski mesilas sülemlemise rekordi. See oli mesinikele kiire ja murelik aeg.

Tõsiasi on, et kui ei õnnestunud sülemlemist vältida, siis sülemlenud mesilaspered on praeguseks üsna väikeseks ja töövõimeks jäänud. On juhtunud sedagi, et sülemlenud perest paarumislennule läinud ema jäi kaduma ja emata pere on hääbumas. Mesinik peaks siinjuures tähelepanelik olema ja selliseid emata jäänud või nõrku peresid abistama.

Tänava on loodus ja taimede õitsemine edenenud ennaktempos. Vaarikas alustas õitsemist juunikuu esimeses pooles, valge ristik veidi varemgi. Juba jaanipäevaks avanesid esimesed põdrakanepi õiteküünlad ja pärnaõitelgi kuulud mesilaste suminat. Juunikuu lõpuks on nii põdrakanep kui suur osa pärnadest täies õies. Tavalisel suvel märkab sellist pilti alles juuli keskel. Kas see tähendab, et suvi ja meekorje kipub tänava mesilaste jaoks liiga kiiresti läbi saama?

Mesi on väärtuslik ja puhas loodustoode ja toiduaine. Mesitarude juures ja mett vurritades, selitades, säilitades ja pakendades püüab mesinik ikka toimida nii, et mesi puhta ja väärtuslikuna toidulauale jõuaks. Mustust ja suurt korratust vurriroomis üks õige mesinik ei salli. Võime öelda, et nõnda käsivad mesiniku harjumused ja head käitumistavad.

Tänapäeval on mesinduse ja eelkõige meetootmise tarvis kehtestatud eesmärk, et mesinik täidaks üldhügieeni ja toiduohutuse üldisi nõudeid. Mesi kui hõrk toiduaine vajab hoolikat ja hella kohtlemist. Samas konkreetset meetootmise kohta ametlike hügieeninõudeid või norme pole Euroopa Liidus ega Eestis kirja pandud. Vastavate tegevusjuhiste ja soovitude koostamise õigus sellekohase üldise seadusandluse alusel on jäetud tootjate organisatsioonile, seega mee tootmise korral Eesti Mesinike Liidule.

Praeguseks on EML poolt selline mesinikele suunatud juhendmaterjal toiduhügieeni ja toiduohutuse nõuete täitmiseks mee esmatootmisel ja käitlemisel koostatud ning kannab nimetust "Eesti head mesindustavad". Vastavalt seadusele vaatab selle juhiste ja soovitude kogu üle ja kooskõlastab Veterinaar- ja Toiduamet. Siis saame selle juhendmaterjali mesinikele teadmiseks ja tarvitamiseks välja anda. Loodame sellega juulikuu jooksul valmis saada.

Mesinik oskab tõsiselt tööd teha ja vahete-vahel ka korralikult puhata. Bussitais mesinikke, kes EML grupi koosseisus juuni-juulikuu vahetusel Soome mesilates ekskursioonil käisid, puhkasid kindlasti hästi. Augusti alguses on teisel mesinike grupil plaanis sõita tutvuma Läti ja Leedu mesindusega. Ja Karksi-Nuias toimub 21. juulil vabariiklik mesinduspäev, mis samuti pakub vaheldust, uut teavet, mõnuseid kohtumisi ja arutelusid teiste mesinikega üle Eesti.

Mesindussuvi jätkub hoogsalt. Olgu siis mesinikel nii soovikohaselt raskete meekärgedega toimetamist ja rohket mee vurritamist kui ka kosutavaid puhkehetki – nii mesilaste ja mesinike seltsis kui muul viisil.

*Aleksander Kilk
EML juhatuse esimees*

Mesilaste massiline hukkumine

USA Kongressi põllumajanduskomisjonis toimus 29.03.2007. a. nõupidamine, mis oli seotud mesilaste massilise hukkumisega. Seda on täheldatud 2006. a USA kahekümne neljas osariigis ja kahes Kanada provintsis. Alljärgnevalt refereerin internetis ilmunud materjalide põhjal sellel nõupidamisel räägitut. Vastuvõetud otsused, järeldused ja abitaotlused tehakse teatavaks järgneva 4 – 6 nädala jooksul.

Esmalt tutvustan Pensilvania Ülikoolis tehtud uurimistöid. Seal on mitukümmend aastat uuritud mesilaste ja teiste putukate füsioloogiat ja patoloogiat. Viimase kümne aasta jooksul on tähelepanu keskpunktis olnud varroatoos ja mesilaste viirushaigused. Kui enne varroatoosi oli Pensilvanias 1982. a 80 000 mesilasperet, siis möödunud aastal vaid 38 500. 2006. a novembris pöördusid paljud mesinikud teadlaste poole seoses mesilaste massilise hukkumisega. Septembris tehtud küsitlustele vastasid selle osariigi 47 % e 17 376 pere omanikud. Hukkus 73 % peredest, mesinike järgi arvestades oli hukkunud perede kogus 55 – 100 %. Keskmiselt sureb USAs talvel 17 % peresid. Üldse on USA läänerannikul hukkunud 60 % ja idarannikul 70 % peredest.

Koostas Evald Übi

Kuidas kevadel mesilaspere paremini areneks

Pärast mesilaste puhastuslendu avaldab pere tervenemisele ja haudme hulga suurenemisele positiivsed mõju nii lisa sööt kui mesilastele suhkrulahusesse või meelahusesse männiokkaleotise lisamine:

Katsetel oli niisuguse söödaga toidetud mesilasperedel neli korda rohkem hauet kui neil kontrollperedel, mis polnud seda saanud.

Tarvitades kohe pärast puhastuslendu niisugust vedelat ja tihedat valgurikast sööta, arenevad pered vaatamata halvale ilmale edukalt.

Lembit Sirge

Veel emaeraldusvõredest

Aastal 2006 kasutasime oma mesilas emaeraldusvõretega vahelaudu juba kõigis peredes. Kuna tegemist on ikkagi sajakümneperelise tootmismesilaga, siis tuli juurde ka kogemusi ja tähelepanekuid.

Võretega mesindamisel on väga oluline ka see, millise mesilastõuga on tegemist. "Itaallastega" on lihtsam toimetada, kuna see tõug on suhteliselt sülemlemiskaine ja väga rahulik. Emade ülesleidmine mesilasperedes on väga lihtne. Isegi kui mesilasperes on juba näiteks mitu munaga emakupualget, siis nende eemaldamisel mesilased "ei solvu" ning mesilasperesse ei pruugi enam uusi emakuppe ilmuda.

Kraini mesilastõuga on lugu juba keerulisem. ---

Möödunud suve kogemus suure arvu peredega tõestas veenvalt, et võretega tasub tegelda. See annab tunduvalt juurde mee toodangut.

Mati Haabel

Suurkiskjate tekitatud kahjude kompenseerimisest

Meile teadaolevatel andmetel ei ole lehe trükkiandmiseks veel lõplikku kinnitust vastuvõetud seaduse rakendusmäärusele. Loodame järgmises lehes seda tutvustada.

Õppereis Soome

29. juunist kuni 01. juulini

Reis oli väga õpetlik ja põnev. Soome mesinikud olid kõik väga sõbralikud ja lahked oma oskusi edasi andes. Saime ülevaate mesindamisest mitut erinevat mõõtu kargede ja korpustarudega alates kevadest kuni talveni. Palju nägime mitmesugust tehnikat ja inventari. Näit. suuri vurre, lahtikaanetamismasinaid, vaha tsentrifuuge, mee kurnamise seadmeid ja mee pakendamist erisugusesse taarasse, isegi tubidesse.

Tehnika on seal üldse vägev. Liinil töötab ainult kaks inimest ja päevas toodetakse 4 tonni mett.

Oma muljeid reisist jagavad hobimesinikud Viljandimaalt Laine ja Urmas ning Reet Reinola ja Era Virnas.

Soome mesinike kogemusi sülemlemise takistamiseks

Peatselt ilmuvast soome keelest tõlgitud raamatus „Praktiline mesindus” käsitletakse põhiliselt korpustarudega mesindamist. See hõlmab mitmesuguseid võtteid perede hooldamisel, paljundamisel kui ka loomuliku sülemlemise takistamisel. Vaadeldagem siin lähemalt üht võtet, mille põhimõtted on kergesti rakendatavad ka lamavtarudes

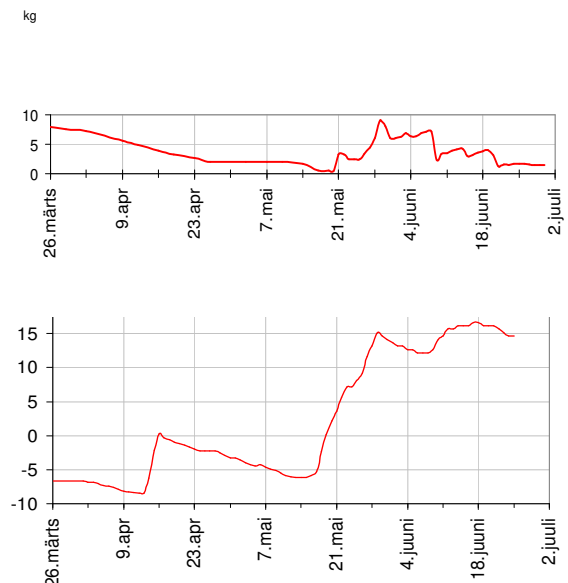
Vaja on üht tühja korpust, mis enamuses on täidetud ülesehitatud kargedega ja varuks veel üks tarupõhi.

Edasi antakse juhiseid, kuidas toimida nii siis, kui soovitakse saada ka uut mesilasperet kui ka siis, kui seda ei vajata.

Noppeid varsti eesti keeles ilmuvast raamatust „**Mehiläishoitoa käytännössä**” vahendas Uku Pihlak

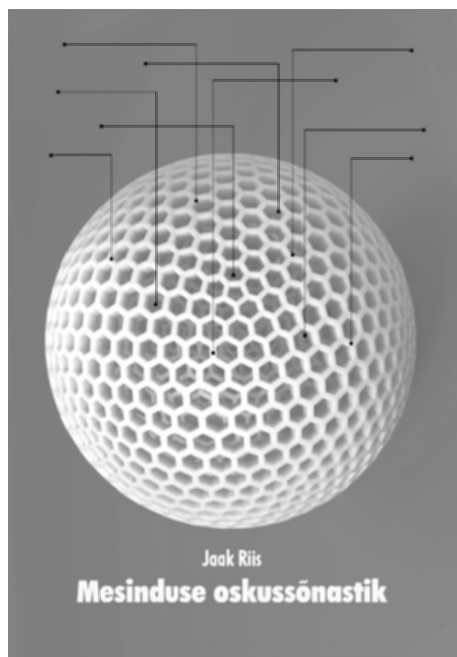
Tänavused tarukaalu kõverad

Huvitav on võrrelda, kuivõrd erinev on sel kevadsuvel olnud korje Põhja-Eesti ja Kesk-Eesti profimesila vaatlustarus. Ilmekalt on näha, et siis kui Põhja-Eestis pere tarvitas veel talvesööta, oli lõuna pool märgatavat korjet juba aprillikuus. Ka maikuu lõpus tekkinud korje oli põhja pool ligi kolm korda väiksem ja seegi kulus perele toiduks.

Uusi raamatuid

EML liikmetele saadetakse mõlemad raamatud tasuta koju

Oskussõnastik on mõeldud kutseõppeasutuste õpilastele, praktilistele mesinikele, mesinike koolitajatele ja väliskirjanduse tõlkijatele. Samuti neile, kes on ainult meetarbijad, kuid tunnevad laiemat huvi mesilaste elu ja meetootmise vastu.

Varem on ilmunud mesinduse oskussõnastik-käsiraamat, mis on koostatud artiklite põhiselt. Käesolev oskussõnastik on koostatud teemade kaupa ja eesmärgiks on luua mesindusest tervikpilt. Seega on käesolev trükis ka üldhariv, alustades algusest ja lugedes järjest läbi kogu oskussõnastiku. Samas on võimalik leida vastuseid ka üksikmõistetele.

Trükis sisaldab mõistete tähestikulist järjestust, et lugejal oleks lihtsam leida teatud sõnale tähendus. Seega on võimalik luua mõistest sisuline arusaam ka siis, kui tutvuda ainult üksikmõistega.

Käesoleva trükise koostajal on pikaajaline mesindusalane õpetajatöö kogemus noorte tasemekoolituses ja täiskasvanute täiendkoolituses. Õpetajana ja mesinikuna osalemine Eesti Mesinike Liidu kaudu mesinike ühistevuses on kinnitanud vajadust värskendada käesoleva trükisega mesinduses kasutatavaid oskussõnu.

Jaak Riis, Mesinduse oskussõnastik, Tallinn, 2007.
EML, J. Vilmsi 53g, 10147 Tallinn

Viljandimaa tuntud mesiniku ja mesinduse populariseerija koostatud nõuannete II vihik on järjeks esimesele. Teine vihik viib lugeja talve taandumise aega, kus vähehaaval soojenevate ilmadega muutub mesilaspere taas aktiivsemaks. Mesilas algavad kevadtööd, kaugemal aga paistab juba ka suvi. Mesiniku ja mesilasperede jaoks algab uus mesindushooaeg. Ühiselt jätkatakse sealt, kus hilissügisel ja talve alguses poolele teele jääd.

Autor jagab oma kogemusi kevadisest puhastuslendlusest, sellest kuidas täiendada kavadist söödavaru, kuidas abistada nõrku peresid, perede laiendamisest nii lamav- kui korpustarudes. Juttu on ka mesilashaigustest, antakse nõu kevadsuvisteks hooldustöödeks ja soovitusi esmaabiks ootamatuste korral.

Autori sõnade järgi alustab mesilaspere oma aastaringi siis, kui alustatakse talvituma minevate noorte mesilaste kasvatamist.

Nõnda algabki A. Rohtla esimene nõuandevihik augustikuu tegevustest mesilas. Kui aeg kalendri järgi sinnamaani jõuab, on ka see vihik trükisoojalt mesinike lauale

Mesindusalane nõuandekogumik küsimuste ja vastuste vormis

Mesila varakevadest suveni

II vihik

Antu Rohtla, Kevad mesilas, Tallinn, 2007.
EML, J. Vilmsi 53g, 10147 Tallinn

Mõlema trükise väljaandmist toetab Euroopa Liit Eesti Mesindusprogrammi raames

Mesinduskursus HOBIMESINIKU AASTARING 2007

VIIS ÖPPEPÄEVA OLULISTEL HETKEDEL ALGAJALE MESINIKULE

Kirjas toimetusele antakse tore ülevaade koolituse kulgemisest.

Meie juubilare märtsis-aprillis

Teated ja kuulutused

Piirkondlikud ja kohalikud mesinduspäevad

Koostöö piirkondade mesinikega, varroatoositõrje õpetamine, kogemuste omandamine ja vahetamine

Mesindusprogrammi tegevuste raames on kavas korraldada 13 piirkondlikku mesinike õppe- ja teabepäeva varroatoosi ja kaasnevate mesilashaiguste tõrje alal, kus esinevad varroatoosi ja viirus- ning haudmehaiguste teemal ettekannetega ja viivad läbi praktilisi õppusi kogenud spetsialistid ja koolitajad Aado Oherd, Arvi Raie, samuti Aleksander Kilk, Raimo Kiudorf, Uku Pihlak, Antu Rohtla jt. Õppuste osavõtjatele jaotatakse varroatoosi aga ka kaasnevate mesilashaiguste profülaktika ja tõrje teemalisi õppe- ja teabematerjale. Varroatoositeemalised õppused toimuvad järgmise kava kohaselt:

Kahjuks sattus lehes ilmunud kuulutustesse eksitav viga. Seepärast siinkohal vigu sisaldanud kuulutused uuesti.

Tallinna Mesinike Seltsi praktiline õppepäev mesilas **23. aug. 2007 kell 18.00 – 21.00. Väljasõit Tallinnas Akadeemia tee 23A kell 17.30.**

Teema: Varroatoosi diagnostika ja ravi. "Rohelised" ravimeetodid orgaaniliste hapete (sipelg-, oblik- ja piimhape), eeterlike õlide (tümool jt.) ning bioloogiliste võtete abil. Oblikhappe lahusega pritsimise, tilgutusravi ja gaasistamise õppekasutamine. Esineb Aado Oherd.

Hiiumaa Mesinike Selts. 19. aug. 2007 kell 10 - 16 praktiline mesindusõppus: Teemad: Varroatoosi diagnostika ja raviskeemi kujundamine vastavalt nakkustasemele ja varroalestate arvukuse dünaamikale. Viirushaigused mesilasperes, nende liigid, tunnused ja kliinilised haiguspildid. Mesilasperede koondamine ja pesaruumi moodustamine varroatoosi mõju arvestades. Varroatoosiravi võtted ja kasutatavad ravimid. Kärjekoi tõrje. Esineb Aado Oherd, samuti Uku Pihlak ja Jaan Alt.

Eesti mesindust arendatakse käesoleval ajal Eesti Mesindusprogrammi

"Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riiklik programm 01.09.2004 – 31.08.2007" tegevuste kaudu

Mesindusprogrammi eesmärkideks on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja –õppuste korraldamisel ning kohaliku mesinduselu edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike erialane parem teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja –võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjel; mee kvaliteedi seireuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmise ja käitlemise protsessis mee kvaliteeti säästa ja parandada.